

**NON.
NO.
NEIN.**

Say No!
Stop
violence
against
women

A nők elleni erőszak a nők egyenlőtlen társadalmi helyzetéből ered, ez a helyzet pedig a társadalmi, politikai és gazdasági hatalom nők és férfiak közötti egyenlőtlen elosztását tükrözi a társadalomban. Ez korunk egyik legelterjedtebb emberi jogi sérelme és a megkülönböztetés olyan formája, amely a nők számára testi, szexuális vagy lelki sérülést, kárt vagy sérelmet okoz vagy okozhat ⁽¹⁾. A nők elleni erőszak sérti a nők méltóságát és sérthetetlenségét, és súlyos terhet ró a családokra, közösségekre és a társadalom egészére. Becslések szerint az EU-ban 15 éves kora fölött három nőből egy (avagy a 185 millióból 61 millió) szenvedett el testi vagy szexuális erőszakot, illetve mindkettőt ⁽²⁾.

A nők elleni erőszak teljes mértékét nehéz felbecsülni a valószínűleg továbbra is alacsonyabb bejelentési arány és a megbélyegzettség miatt, ami azt jelenti, hogy a tényleges bejelentés csak töredéke a megtörtént eseteknek. Magyarországon a népesség kevesebb mint 60%-a bíz a rendőrségben ⁽³⁾; az EIGE nemek közötti

egyenlőség mutatója 2015-ben azt állapította meg, hogy ahol az emberek jobban bíznak az igazságügyi intézményekben, ott az erőszakos esetekből több kerül nyilvánosságra ⁽⁴⁾; becslések szerint Magyarországon a nők 28%-a élt át erőszakot, ami 5%-kal alacsonyabb arány, mint az EU egészében ⁽⁵⁾.

A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete úgy becsülte, hogy a nőkkel szembeni kapcsolati erőszak költsége Magyarországon elérheti az évi 2 milliárd eurót. Ezt a szám adatot az EIGE 2014-es tanulmányában használt módszer szerint számították ki ⁽⁶⁾, amelyet a tagállamok megismételhetnek, ahogyan Észtország tette 2016-ban ⁽⁷⁾.

Mit mutatnak a tények?

- Az FRA 2014-es felmérési eredményei azt mutatták, hogy:
 - Magyarországon 15 éves kora fölött a nők 28%-a szenvedett el testi és/vagy szexuális erőszakot, és a nők 12%-át zaklatták,
 - a megkérdezettek 25%-a mondta azt, hogy ismer olyan személyt, aki családon belüli erőszaknak esett áldozatul ⁽⁸⁾.
- 2010 és 2012 között Magyarországon becslések szerint 100 000 főre 0,8 esetet vettek nyilvántartásba az emberkereskedelem áldozataként ⁽⁹⁾.
- A családon belüli vagy szexuális erőszakot elszenvedő roma nők halmozott megkülönböztetésnek és további viktimizációnak vannak kitéve, ha megpróbálnak igazságszolgáltatást vagy jogorvoslatot szerezni a rendőrségen. A rendőrség iránti bizalmatlanság következtében a roma nőkben nagy az ellenállás az erőszakos incidensek bejelentésével szemben ⁽¹⁰⁾.

Amikor kevés a rendőrségbe vetett bizalom, az áldozatok kisebb valószínűséggel jelentik be az erőszakos eseteket.

Magyarországon bűncselekmény a nők elleni erőszak?

Magyarországon nincs egységes szerkezetbe foglalt törvény a nők elleni erőszakról, de az erőszak számos formája bűncselekménynek minősül. 2012-ben vezették be az úgynevezett kapcsolati erőszak bűncselekményének fogalmát; ahhoz azonban, hogy e törvény értelmében védelemben részesüljön, a nőnek legalább két támadást kell elszenvednie; egyetlen támadás esetén az elkövetőt tettlegesség miatt lehet büntetőeljárás alá vonni ⁽¹¹⁾.

A zaklatás (2008), az erőszakos közösülés és szexuális erőszak (2012), valamint a szexuális zaklatás (2003) mind bűncselekménynek minősül Magyarországon; a magyar büntető törvénykönyv közelmúltbeli módosításai most már lehetőséget adnak a kényszerítő eszközökkel elkövetett erőszakos közösülés miatti büntetőeljárásra ⁽¹²⁾. A női nemi szerv megcsonkítása nem minősül külön bűncselekménynek, de a büntető törvénykönyv több cikke alapján büntethető. A női nemi szerv megcsonkítása indokolhatja a menedékjog megadását, mivel a menedékjogról szóló törvény 60. cikke kifejezetten megemlíti a női nemi szerv megcsonkítását mint a nemi alapú üldöztetés egy formáját ⁽¹³⁾.

A magyar büntető törvénykönyvben külön rendelkezések szólnak az emberkereskedelemről; ezeket 2012-ben módosították, hogy kibővítsék a büntethető cselekmények és minősített esetek körét (a 18, illetve 14 év alatti személyek sérelmére elkövetett bűncselekmények) ⁽¹⁴⁾.

Mit tesznek Magyarországon a nők elleni erőszak felszámolása érdekében?

A magyar kormány 2010-ben fogadta el a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok (2010–2021) című dokumentumot ⁽¹⁵⁾. A stratégia hat prioritást irányoz elő, ezek közé tartozik „Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele, a nők és a gyermekek elleni erőszak minden formájának felszámolása, és a sürgős fellépés a nők és férfiak, lányok és fiúk testi és érzelmi integritáshoz való alapvető jogának megsértése ellen”.

A bevált módszerek irányt mutatnak

Magyarországon a sértettek jogaira vonatkozó jogszabályok jó példát mutatnak; a sértetteknek joguk van részt venni az eljárásban és betekinteni az eljárási dokumentumokba; beadványaikat és észrevételeiket az eljárás bármely szakaszában benyújthatják, és élhetnek a fellebbvitel jogával. A sértetteknek ezenkívül joguk van az anyanyelv használatához és a tolmácsolás igénybevételéhez ⁽¹⁶⁾.

Az emberkereskedelem elleni nemzeti stratégia (2013–2016) veszélyeztetett csoportnak tekinti a nőket (különösen a fiatal nőket), és a nők elleni erőszakot összekapcsolja az emberkereskedelemmel ⁽¹⁷⁾.

Magyarország 2014. március 14-én aláírta az Európa Tanács egyezményét a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról (Isztambuli Egyezmény), de még nem ratifikálta ⁽¹⁸⁾. Az Isztambuli Egyezmény a legnagyobb horderejű nemzetközi szerződés ennek a súlyos emberi jogi sérelemnek a kezelésére.

Az Országgyűlés 2015. június 30-án országgyűlési határozatot fogadott el a kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépést elősegítő nemzeti stratégiai célok meghatározásáról ⁽¹⁹⁾. A határozatban több kötelezettségvállalás is szerepel a szolgáltatások, a figyelemfelhívó kampányok, a prevenció, a szakemberképzés, az értékelés, az intézményközi egyeztetés és a szakmai ellenőrzés finanszírozására ⁽²⁰⁾.

Hogyan lehet megvédeni a nőket és lányokat?

A családon belüli erőszak magyarországi női sértettjei jogi úton legfeljebb 60 napra szóló távoltartási végzést kérhetnek, és ezt a végzést újból ki lehet adni, ha a körülmények indokolják ⁽²¹⁾; a nők ezenkívül vészhelyzeti korlátozó végzést is kérhetnek, amely megtiltja, hogy az elkövető megközelítse a sértett otthonát ⁽²²⁾. A sértettek jogi segítségnyújtást vehetnek igénybe a nyomozás és a bírósági eljárás során ⁽²³⁾.

Milyen segítséget lehet igénybe venni Magyarországon?

Magyarországon 16 menedékhely működik (15 átmeneti szállás és az ügynevezett titkos menedékhely), ahol 140 ágy áll az erőszak elől menekülő nők és gyermekek rendelkezésére ⁽²⁴⁾, ezenkívül segélyvonalak is segítik a családon belüli erőszak, emberkereskedelem vagy szexuális erőszak áldozatait. A menedékhelyeket és átmeneti szállásokat az emberkereskedelem elől menekülők is igénybe vehetik ⁽²⁵⁾. A minisztérium az átmeneti szállásokhoz kapcsolódva két ügynevezett félutas ház megnyitását tervezi, hogy segítse a sértettek visszailleszkedését, és megelőzze a másodlagos viktimizációt.

Az emberkereskedelem áldozatait közvetlen információkhoz is hozzájuthatnak a RAVOT-EUR projekt („Az emberkereskedelem európai áldozatainak irányítása és segítése”) honlapján, amelynek célja, hogy transznacionális áldozatirányítási rendszert hozzon létre Belgium, Hollandia és Magyarország között, külön figyelmet fordítva a magyar származású áldozatokra, akiket Belgiumban és Hollandiában zsákmányoltak ki ⁽²⁶⁾.

Magyarországon a kapcsolati erőszakot vagy emberkereskedelmet elszenvedő nők a kríziskezelő és információs segélyvonalat (06 80/20 55 20) hívhatják ⁽²⁷⁾. Ez a segélyvonal napi 24 órában, díjtalanul hívható ⁽²⁸⁾.

**Magyarországon
16 menedékhely működik
(15 átmeneti szállás és
az ügynevezett titkos
menedékhely), ahol
140 ágy áll az erőszak elől
menekülő nők és gyermekek
rendelkezésére.**

**A szexuális erőszakot elszenvedő nők a Keret Koalíció
(Koalíció a Szexuális Erőszak Ellen a Túlélőkért)
segélyvonalát is hívhatják (06 40 630 006) ⁽²⁹⁾.**

**A segélyvonal hétfőn (10:00–14:00),
szerdán (14:00–18:00) és
pénteken (10:00–14:00) érhető el ⁽³⁰⁾.**

Végjegyzetek

- (¹) Európa Tanács (2011). *Az Európa Tanács egyezménye a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról és az egyezmény indokolása*. Az Európa Tanács szerződéseinek sorozata, 210. szám. Elérhető: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210>
- (²) Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (2014). *A nők elleni erőszak: Az EU egészére kiterjedő felmérés, Fő eredmények*. Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg.
- (³) Európai Bizottság. (2015). *Eurobarométer*. Elérhető: <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/Chart/getChart/themeKy/18/groupKy/88>
- (⁴) A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (2013). *Jelentés a nemek közötti egyenlőség mutatójáról*. Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg. Elérhető: <http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/Gender-Equality-Index-Report.pdf>
- (⁵) Uo. Az EU-ban a nyilvánosságra kerülő erőszak szintje 33%.
- (⁶) A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (2014). *A nemi alapú erőszak költségeinek felbecsülése az Európai Unióban*. Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg.
- (⁷) *A családon belüli erőszak költségének felbecsülése Észtországban*. Elérhető: https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Sotsiaal/Norra/vagivalla_hind.pdf
- (⁸) Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége. (2014). *A nők elleni erőszak: Az EU egészére kiterjedő felmérés, Fő eredmények*. Az Európai Unió Kiadóhivatala: Luxembourg.
- (⁹) Eurostat. (2015). *Emberkereskedelem, 23. o.* Elérhető: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eurostat_report_on_trafficking_in_human_beings_-_2015_edition.pdf
- (¹⁰) Európai Roma Jogok Központja (2010). *Az Európai Roma Jogok Központjának írásbeli észrevételei Magyarországgal kapcsolatban az Egyesült Nemzetek nőkkel szembeni megkülönböztetés felszámolásával foglalkozó bizottságának figyelmébe*. <http://www.errc.org/cms/upload/media/03/7A/m0000037A.pdf>
- (¹¹) „Jó, de még nem elég”. *Nőszervezetek közleménye a családon belüli erőszak hétfőn elfogadott új büntető tényállásáról*, 2013. június 5-i sajtóközlemény, Internet (magyarul): <https://nokert.hu/wed-06052013-1527/1097/1/jo-de-meg-nem-eleg-noszervezetek-kozlemeny-csaladon-beluli-eroszak-hetfon>
- (¹²) 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV
- (¹³) (2007. évi LXXX. törvény) részletesen itt: A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE), *A jelenlegi helyzet és a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos közigazgatási adatforrásokban rejlő lehetőségek feltérképezése az EU-ban és Horvátországban: Magyar jelentés*.
- (¹⁴) 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.
- (¹⁵) <http://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/countries/hungary/laws-and-policies>
- (¹⁶) <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/local-regional-good-practices-victims.pdf>
- (¹⁷) Az Emberkereskedelem elleni irányelvhez és az Emberkereskedelem Felszámolását Célzó Európai Stratégiához kapcsolódó, valamint az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló 2008–2012 közötti nemzeti stratégiát felváltó 4 éves stratégiai tervdokumentum.
- (¹⁸) https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures?p_auth=j0WpqY2I
- (¹⁹) 30/2015. (VII. 7.)
- (²⁰) <http://magyarkozlony.hu/dokumentumok/6ba1f5d065b0b79b0c7cc6ddaa197c6084bf839f/megtekintes>
- (²¹) <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/local-regional-good-practices-victims.pdf>
- (²²) A WAVE 2015-ös jelentése a nők támogatására szakosodott európai szolgálatok szerepéről (2015), 87. o. Elérhető: http://files.wave-network.org/researchreports/WAVE_Report_2015.pdf
- (²³) <http://magyarkozlony.hu/dokumentumok/d92cf106432bb5e80d0f582bc31349d79b71de86/megtekintes>
- (²⁴) A WAVE 2015-ös jelentése a nők támogatására szakosodott európai szolgálatok szerepéről (2015), 92. o. http://files.wave-network.org/researchreports/WAVE_Report_2015.pdf
- (²⁵) <http://emberkereskedelem.kormany.hu/>
- (²⁶) <http://www.ravot-eur.eu/hu/>
- (²⁷) Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT) www.bantalmazas.hu
- (²⁸) https://ec.europa.eu/anti-trafficking/citizens-corner-national-hotlines/national-hotlines_en
- (²⁹) Az Európai Női Lobbi felmérése a nemi erőszakra az EU-ban (2013), 39. o. http://eurogender.eige.europa.eu/sites/default/files/ewl_barometre_final_11092013%20%281%29.pdf
- (³⁰) <http://mona-alapitvany.hu/wp-content/uploads/2012/08/segithetsz.pdf>

A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete

A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE) a nemek közötti egyenlőség átfogó tudásközpontja az Európai Unióban. Az EIGE támogatja a politikai döntéshozókat és az összes vonatkozó intézményt – többek között speciális szaktudásával és összehasonlítható és megbízható adatok szolgáltatásával a nemek közötti egyenlőségről Európában – azon törekvéseikben, hogy a férfiak és nők közötti egyenlőség valósággá váljék minden európai számára.

A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete
Gedimino pr. 16 LT-01103
Vilnius
LITHUANIA
Tel. +370 52157444
E-mail: eige.sec@eige.europa.eu

További információ:

<http://eige.europa.eu>
<http://www.twitter.com/eurogender>
<http://www.facebook.com/eige.europa.eu>
<http://www.youtube.com/eurogender>
<http://eurogender.eige.europa.eu>

